

# KDO JE JEŽÍŠ KRISTUS?

JIRÍ PODSEDNÍK

(Tursko, březen 2008)

Chtěl bych dnes pokračovat v tom, co jsem ve středu začal. Říkal jsem, že Ježíš Kristus se ve Starém zákoně objevuje mnohokrát, že je Bohem nejen Nového, ale i Starého zákona. Narážel jsem na to, co říkal bratr Martin o shromáždění křesťanů, mezi které vešel nějaký žid a začal jim říkat, že Ježíš není žádný Bůh. Dokazoval to prý z Písem Starého zákona. Když se něco takového říká, všechno se ve mně zvedne, protože vím, že to není pravda. A nejenom vím, že to není pravda, ale vidím, jak velká zástěra leží na srdcích těchto lidí. Jejich předkové, předkové Židů, předkové farizeů a zákoníků, lidé, kteří milovali Boha, za Ezdráše a Nehemiáše, studovali Písma a moc dobře věděli, že v jejich teologii něco chybí. Nerozuměli úplně tomu, kdo je Bůh.

Rád bych se nejdřív na začátek pomodlil: Hospodine, chválím Tě a děkuji Ti za Tvoje Slovo. Za Písma, která jsi nám dal. Ale Ty jsi nám, Pane, řekl, že v nich nemáme věčný život, ale že život je v Tobě. Že ta Písma svědčí o Tobě a Ty jsi Ten, který dává život. A tak Tě prosím, Pane Ježíši Kriste, abys dal pomazání a život dnešního dne. Abychom přijali z Tebe ten pokrm, život, energii do nás. Haleluja. Prosím Tě, abys nám skrze své slovo dal sílu na tento den i na další dny, Hospodine, chodit s Tebou a vzpírat se hříchu a obracet se k Tobě neustále znovu a znovu. Haleluja. Požehnej nám, Pane, svým slovem, otvírej nám Písma. Otvírej nám mysl, dej nám porozumět, kdo jsi a jakou cestou jsi šel a jakou cestou máme jít i my. Ve jménu Ježíše, amen.

Nejdřív bych přečetl něco z Jana ze 6. kapitoly. Protože evangelium podle Jana vzniklo později než první tři evangelia – Matouš, Marek, Lukáš, tak apoštol Jan už tehdy musel nějakým způsobem bojovat proti falešným učení v církvi, proti falešným učení, která se do církve valila. Proto své evangelium v podstatě zaměřil na Ježíše Krista v tom smyslu, aby lidem ukázal, kdo Ježíš skutečně je. Proto máme v Janově evangeliu vlastně největší a nejhlubší svědectví o tom, kdo je Ježíš. Takže

budu citovat hodně z Janova evangelia. Jan 6:41-42: „*I reptali Židé na něho, že řekl: Já jsem chléb ten, kterýž jsem s nebe sestoupil. A pravili: Zdaliž tento není Ježíš, syn Jozefův, jehož my otce i matku známe? Kterak pak dí tento: S nebe jsem sestoupil?*“ Když Ježíš začal kázat lidem, první, čeho si všimli, bylo, že nemluví o Mojžíšovi, nemluví o zákonu, ale mluví o sobě. Svědčil sám o sobě a říkal, že On je ten chléb, který sestoupil z nebe a dává život světu. Uvědomili si, že to není normální židovský rabín, který mluví o zákonu. On začal svědčit o sobě. A nejenom, že svědčil o sobě, On dokonce říkal, že sestoupil z nebe. Takže lidé se začali ptát: „Vždyť je to normální člověk, jak mohl sestoupit z nebe?“

Ježíš je kupodivu všechny držel v nejistotě, držel je v napětí nebo v nevědomosti, jako kdyby očekával, že na to přijdou sami. Buď na to přijdou sami, anebo na to nepřijdou. On se jim nezjevoval, On se jim nesvěřoval. Čekal totiž, že Otec sám jim zjeví, kdo je. On je nechával v jejich nevědomosti, aby Ho poznali pouze ti, kterým je to dáno. „Blahoslavené vaše uši, že slyší, a vaše oči, že vidí,“ říká Ježíš svým učedníkům. (Mat 13:16) „Otče, chválím Tě, že jsi zjevil tyto věci nemluvňatům a skryl jsi je před moudrými.“ (Mat 11:25) Ježíš jako by přišel na zapřenou. Celou dobu, co tady Ježíš byl, tak Jeho osoba byla tajemstvím. Nikdo vlastně nevěděl, kdo je Ježíš, ale ti, kterým to bylo dáno, někde vnímali, cítili, že Ježíš je něco víc. Kdo to je, že ho poslouchá moře? Že ho poslouchá vítr a vlny? Kdo to je, že chodí po moři? Kdo to je, že rozmnožuje chléb? Kdo to je, že o sobě říká takové věci? Kdo je ten Ježíš?

Ani učedníci to nevěděli, celou dobu to nevěděli. Věděli jednu věc: že Ho mají rádi. Cítili, že když s Ním jsou, je jim Bůh blízko, mluví k nim. Učedníci nevěděli víc než ostatní. Ježíš jim říkal, že jim je dáno, aby poznali,<sup>1</sup> a přesto ani oni nevěděli. Co bylo tedy to vědomí, které měli navíc proti ostatním? „Amen, pravím tobě, že tělo a krev tobě nezjevily, ale Otec můj, který je v nebesích,“ říká Ježíš Petrovi. (Mat 16:16-17)

A tak vlastně celou dobu, co s ním chodili, se všichni ptali: Kdo to je ten Ježíš? Jan 8, od 23. verše: „*I řekl jim: Vy z důlu jste, já s hůry jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z světa tohoto. Protož jsem řekl vám: Že zemřete v hříších svých. Nebo jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých. I řekli jemu: Kdo jsi ty? I řekl jim Ježíš: To, což z počátku*

---

<sup>1</sup> Marek 4:11-12 – „*I řekl jim: Vámť jest dáno znáti tajemství království Božího, ale těm, kteříž jsou vně, v podobenství všecko se děje, aby hledíce, hleděli, a neuzřeli, a slyšíce, slyšeli, a nesrozuměli, aby se snad neobrátili, a byli by jim odpuštění hříchové.*“

*pravím vám.*“ To je taková zajímavá věta. „*Mnohoť mám o vás mluvití a souditi, ale ten, kterýž mne poslal, pravdomluvný jest, a já, což jsem slyšel od něho, to mluvím na světě. Ale neporozuměli, že by o Otci pravil jim. Protož řekl jim Ježíš: Když povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem. A sám od sebe nic nečiním, ale jakž mne naučil Otec můj, tak mluvím.*“ Teď přeskočím do 56. verše: „*Abraham, otec váš, veselil se, aby viděl den můj, i viděl, a radoval se. Tedy řekli jemu Židé: Padesáti let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl? Řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Prvé nežli Abraham byl, já jsem. I zcháпали kamení, aby házeli na něj. Ježíš pak skryl se, a prošed skrze ně, vyšel z chrámu, a tak odšel.*“

První otázka, která musí člověka napadnout, je, proč po tom, když řekl: „*Prvé než Abraham byl, já jsem,*“ Ho chtěli Židé kmenovat. Protože Ježíš nejenže říkal, že sestupoval z nebe, ale On říkal: „*Já jsem.*“ To je poměrně hodně důležité prohlášení. V 25. verši se říká: „*I řekli jemu: Kdo jsi ty?*“ Protože Ježíš říká: „*...jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých. I řekli jemu: Kdo jsi ty?*“ Víte, vtip je v tom, že Židé čekali, že to dopoví. Já jsem chléb života, já jsem dveře, já jsem... Na to byli zvyklí, o tom Ježíš mluvil poměrně často. Mysleli si: Počkej, tys to nedopověděl... Kdo jsi? A Ježíš jim říká: „*To, což z počátku pravím vám.*“ Už jsem to dořekl.

To je ale problém. Protože jakmile řeknete: „*Já jsem,*“ – tečka, tak říkáte: „*Já jsem Hospodin. JHVH.*“ JHVH, zjednodušeně řečeno (a to věděli všichni Židé), znamená: Já jsem. Znamenalo to Já jsem ve smyslu: nemám počátek a nemám konec. To je v podstatě základní význam věci, protože když řeknu Já jsem, tak to znamená: Já existuji jaksi sám o sobě, nemám konec ani v prostoru, ani v čase. V češtině to tak nevyzní, ale zkuste si slovo JSEM představit absolutně ve filozofickém slova smyslu – JÁ JSEM. Jsem stále. Jsem pořád. Nezačal jsem být, já prostě JSEM. Protože nemám začátek, já jsem, nemám konec, já pořád jsem. Jsem neustále. To je něco, co vyjadřuje jméno Hospodin. Židé to nechápali, mysleli si: Asi špatně slyšíme. My mu asi nerozumíme. Jenže když jim potom Ježíš říkal, že viděl Abrahama a říká: „*Prvé nežli Abraham byl, já jsem,*“ tak tím tomu dal korunu. Protože On neřekl: Prvé nežli Abraham byl, já jsem se narodil. I to by možná snesli. Ale On řekl: „*Prvé nežli Abraham byl, já jsem.*“ Jinými slovy, já jsem před Abrahamem, přede vším, nemám žádný začátek, já převyšuji všechny. To znamená, že Ježíš se tady přímo představuje jako Hospodin. To je něco, co každému Židovi muselo znít

jako rouhání. Moc dobře chápali, že jakmile někdo řekne: „Já jsem,“ tak říká: „Já jsem Hospodin, já jsem váš Bůh,“ a chtěli Ho ukamenovat.

I kdybych teď skončil, tak by vám všem mělo být jasné, kdo je Ježíš. Bohužel to dneska nestačí, protože je na světě mnoho bludů, mnoho falešných učitelů a mnoho falešných učeních. Vráťím se teď do Jana do 1. kapitoly, protože apoštol Jan to vzal zkrátka a řekl to už úplně na začátku. Jan 1. kapitola je něco, co se dá vykládat hodně dlouho, ale chtěl bych zdůraznit jen některé věci. Zaprvé, když tam čtete slovo *slovo*, tak v řečtině zní *logos*. A *logos* je mužského rodu. V češtině máme *to slovo* – střední rod. Ale v řečtině je mužského rodu. Takže všude, kde čtete: „Na počátku bylo Slovo,“ budu číst: „Na počátku byl Slovo.“ Zní to divně, ale tak to prostě je. Bohužel v našich překladech se totiž potom setře ta věc, že i Otec i Ježíš i Logos jsou všichni mužského rodu. Takže: „Na počátku byl Slovo, byl Logos, a ten Slovo byl u Boha, a ten Slovo byl Bůh. Ten byl na počátku u Boha. Všecky věci skrze něj učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. V něm život byl, a život byl světlo lidí. A to světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhly. Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom světle.“ Přeskočím do 9. verše: „*Tentož byl to pravé světlo, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, ale svět ho nepoznal. Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho. Kteríž pak koli přijali jej, dal jim moc syny (dětmi) Božími býti (státi se), těm, kteříž věří ve jméno jeho, kteříž ne ze krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zplozeni jsou. A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi (a ten Slovo se stal tělem a přebýval mezi námi,) (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce,) plné milosti a pravdy.*“

Slovo *logos* je velmi zvláštní slovo. Už dávno před Janem slovo *logos* používali filozofové, jako byl Platón a podobní lidé, k tomu, aby popsali Boha. Není to vůbec nové slovo. Když se slovo *logos* použilo v tomto kontextu na popis nějaké osoby, tak tehdy všichni lidé museli jasně pochopit, že apoštol Jan říká, že Ježíš je Bůh. Slovo *logos* se aramejsky řekne *memra*. Možná víte, že Starý zákon byl přeložen do několika jazyků. Jedním takovým jazykem byla řečtina a jeden takový překlad do řečtiny se nazývá Septuaginta neboli Sedmdesátka. Další překlady byly do chaldejštiny, syrštiny a koptštiny. Tyto překlady vznikly přibližně v době Ezdráše a Nehemiáše. Když se Ezdráš vrátil do Jeruzaléma, zjistil, že Židé, kteří tam jsou, už ani neumí hebrejsky,

protože příliš dlouho žili v Babyloně, zemi Chaldejců. Uměli pouze chaldejsky, což byla forma aramejštiny. (Aramejštiny byla řeč, kterou se také mluvilo v době Ježíšově.) Proto kvůli nim začali překládat texty Starého zákona do jejich jazyka, aby rozuměli.

V těchto překladech dělali zvláštní věc. Všude tam – já teď možná trošku předbíhám – kde jim bylo divné, že někdo viděl Boha, nepoužili slovo Hospodin, ale slovo memra, což, jak jsme si řekli už dřív, je aramajeský ekvivalent slova logos. Takže když se v Genesis píše, že „Hospodin se procházel při větru denním“ (Gen 3:8), nepřeložili to jako Hospodin, ale napsali, že „Slovo Hospodinovo se procházelo při větru denním“. A tak to udělali v celém Starém zákoně. V Exodu toho bylo spousta, v Deuteronomiu toho bylo spousta, ale i v jiných Písmech. Všude tam, kde vnímali nebo četli, že někdo viděl Boha na vlastní oči, tak použili toto slovo. Místo Hospodin se procházel přeložili: Slovo Hospodinovo se procházelo. Uviděli ne Hospodina, ale slovo Hospodinovo. A to byly, prosím pěkně, překlady z doby Ezdráše a Nehemiáše. A tady narážíme právě na původ slova logos, proč jsem o tom začal mluvit.

Slovo logos je velmi zvláštní termín. Jeden člověk, který ho asi nejvíc ze všech používal, byl židovský rabín, který bydlel v Alexandrii. Byl to velice učený člověk, který žil před Kristem. Znal řecky, egyptsky, hebrejsky, byl dokonce velvyslancem nějakého egyptského krále. Byl velice učený, byl to rabín, byl Žid. Byl to člověk, který se věrně držel Božího zákona, a byl jedním z prvních, kteří začali vykládat Starý zákon alegoricky. To znamená, že někde pochopil, že to, co je ve Starém zákoně napsáno, jsou obrazy a symboly. Že se to nejenom stalo, ale že to Bůh tak zinscenoval, aby to znamenalo něco obrazně. Byl jedním z prvních, kteří začali Písmo vykládat obrazně. A byl jedním z prvních, který začal chápat, že nějakým způsobem ostatním národům dělá problém, že Boha nikdy nikdo neviděl, a přesto byli lidé, kteří Ho viděli. Židům jako takovým to nikdy problém nedělalo, protože pro ně byl Bůh předivný. Neměli potřebu všemu rozumět. Na to, aby mohl člověk Boha plně pochopit, byl Bůh příliš svatý. Ale ve chvíli, kdy museli komunikovat s ostatními národy, zjišťovali, že jim ten rozpor musí nějak vysvětlit. A tak tento člověk, který se jmenoval Filo z Alexandrie, Filo alexandrijský, začal mluvit o něčem, co nazval logos. Jenom vám tady přečtu, co všechno o logosu říkal: „Logos je věčné slovo věčného Boha, je nejsilnější a nejpevnější opora vesmíru. Logos je obraz Boží. Logos je stvořitel. Člověk je obrazem logos. Logos je Boží anděl, který sedí nad cherubíny. Otec zplodil

logos. Logos je Boží prvorozený syn. Logos je druhý Bůh. Logos je syn obhájce. Logos je paraklétos – utěšitel. Logos je prostředník, který rozhoduje mezi stvořením a stvořitelem.“ Nepřipomíná vám to něco? To napsal před Kristem! Tento člověk se nikdy nedožil Mesiáše. Ten člověk nebyl dokonalý. Měl některá učení, která nejsou v pořádku. Ale v tomto případě správně vytušil, že přichází někdo, kdo je nejenom člověk, ale kdo je víc než člověk, kdo je logos. On ho nazval logos, protože věděl, že vyšel z Božích úst a že skrze Něj byly stvořeny všechny věci. Proto Ho nazval těmito termíny, které moc dobře známe z Nového zákona, kde se mluví o Ježíši Kristu. Apoštol Jan, když použil toto slovo logos, v podstatě použil něco, co lidé dobře znali. Dal tomu pravý význam, vyložil to správně a řekl, že Ježíš Kristus je logos.

Řekli jsme si, že Ježíš o sobě prohlašoval, že je Hospodin. A další taková věc, která o tom mluví, je slovo Pán. Víte, že se v Bibli mluví o tom, že Ježíš je Pán, že je Pánem slávy Boha Otce. Je pár veršů, které bych rád přečetl. Římanům 10:9: „*Vyznáš-li ústy svými Pána Ježíše, a srdcem svým uvěříš-li, že jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš.*“ První Korintským 12:3: „*Protož známoť vám činím, že žádný v Duchu Božím mluvě, nezlořečí Pánu Ježíši, a žádný nemůže říci Pán Ježíš, jedině v Duchu svatém.*“ Filipenským 2:11: „*A každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus jest Pánem v slávě Boha Otce.*“ Matouš 22:44: „*Řekl Pán Pánu mému: Sed' na pravici mé, dokudž nepoložím nepřátele tvých za podnože noh tvých?*“

Tyto tři verše z Nového zákona jasně mluví o tom, že kdo by vyznal, že Ježíš Kristus je Pán, bude spasen. Jestliže vyznáte Pána Ježíše svými ústy neznamená: Vyznej Pána Ježíše, ale: Řekni, že Ježíš je Pán. To znamená tento verš. Podobně: „Nikdo nemůže říct Pán Ježíš, jenom ve svatém Duchu,“ by se asi mělo přeložit jinak. Jde tam o to, že Ježíš je Pán.

Proč to bylo tak důležité říct, aby člověk mohl být spasen? V té době tomu poměrně dobře rozuměli, protože slovo *Pán* se v řečtině řekne *Kyrios*. *Kyrios* je slovo, které se objevuje v řeckém překladu Starého zákona, v Septuagintě, v Sedmdesátce. Jinými slovy, Septuaginta jako taková byla překladem Starého zákona do řečtiny. Ale protože se Židé báli vyslovit Hospodinovo jméno špatně, tak místo slova *Hospodin* použili slovo *Kyrios*, Pán. Úplně stejně jako v anglických Bibliích. V anglické Bibli KJV nenajdete ani Hospodin, ani nic jiného, mají tam Pán, The Lord. Stejně tak řecký překlad Starého zákona má *Kyrios*. Tam, kde byl

Hospodin, dali Kyrios. Tím se samozřejmě dostali trochu do problémů, protože už nikdo nevěděl, kde je opravdu Pán a kde je Hospodin. V anglické Bibli to potom vyřešili velkými písmeny. Slovo Hospodin je v anglické Bibli LORD, všechna písmenka jsou velká. My máme takové úžasné slovo – Hospodin. Mně se hrozně líbí, protože se krásně odlišuje od slova Pán, a za druhé se tím neurazí ani židé, ani křesťané. Je to nádherné české slovo, Hospodin – líbezný Pán, jak to někteří překládají.

Ale v překladu Starého zákona, v té Septuagintě, kterou tehdy za doby Ježíšovy mnoho Židů četlo, protože bohužel už neuměli hebrejsky, je slovo Kyrios. A když tehdy apoštol Pavel řekl, že „budete spaseni pouze tehdy, když řeknete, že Ježíš je Kyrios, Pán“, tak Žid, který věřil v Hospodina, a nevěřil v Ježíše, by to nikdy neřekl. Protože tímto prohlášením by řekl, že Ježíš je Hospodin. Moc dobře si to uvědomovali. Řekli by, že Ježíš je Hospodin, Bůh Starého zákona, Bůh Izraele. To bylo jedno z prvních velmi důležitých vyznání křesťanů, že Ježíš je Pán. Vyznávali, že Ježíš je Hospodin Starého zákona. Převeďme si to teď na pohany. Dokonce ani pohané by nikdy neřekli, že Ježíš je Kyrios. Ale ti pro to měli jiný důvod, a sice, že Kyrios byl termín, kterým se označoval pouze císař, a nikdo jiný. Císař v Římě byl považován v určitém období za ztělesnění Boha na zemi. Někteří císaři byli tak pyšní, že přímo vyžadovali po svých poddaných, aby je tak nazývali. Takže ani pohan, Řek, by nikdy neřekl: „Ježíš je Kyrios,“ protože by se bál císaře. Císař je přece jediný Kyrios, jediný Pán, kterého máme! Takže toto vyznání bylo klíčové pro prvotní církve, protože prvotní církve se tím odlišovala i od Židů i od Řeků. Toto vyznání je vlastně vymezovalo v celé společnosti – Ježíš je Hospodin, Ježíš je Pán, Ježíš je Kyrios. Proto pro ně bylo toto vyznání velmi důležité.

Ještě bych přečetl pár takových veršů v Novém zákoně. Protože jak jsem říkal, že ani učedníci pořádně nerozuměli, kdo vlastně Ježíš byl, tak postupem času to začali chápat a začali číst Starý zákon s novým pochopením. Jestli si pamatujete, tak o Ježíši se říká, že jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu.<sup>2</sup> Do dneška se někteří vykladači hrozně diví, jak mohli ten nebo onen verš ze Starého zákona aplikovat na tu kterou konkrétní situaci v Ježíšově životě, že to zdánlivě nemá absolutně nic společného. Rád bych vás povzbudil k tomu, když čtete evangelia a tam se píše: aby

---

<sup>2</sup> Lukáš 24:44-45 – „Tatoť jsou slova, kteráž jsem mluvil vám, ještě byv s vámi: Že se musí naplniti všecko, což psáno jest v Zákoně Mojžíšově a v Prorocích i v Žalmích o mně. Tedy otevřel jim mysl, aby rozuměli Písmům.“

se naplnilo to, co bylo řečeno ve Starém zákoně, abyste si to opravdu našli a přečetli si to v kontextu Starého zákona. Zjistíte, že nechápete, proč to použili v Novém zákoně. Je v tom nějaké tajemství a zjevení. Přečtu vám teď jeden takový zajímavý verš. Je to v Janovi ve 12. kapitole od 39. verše. Mluví se tu o tom, že Ježíš něco říkal, kázal jim, a nikdo Mu neuvěřil. A On tady říká: *„Protoť nemohli věřiti, že opět Izaiáš řekl: Oslepil oči jejich, a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli, a srdcem nerozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil. To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho, a mluvil o něm.“* Co to tady je za podivný verš? *„To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho, a mluvil o něm.“* Čí slávu viděl? V kontextu tohoto verše viděl slávu Ježíše a mluvil o NĚm. A když se podíváme zpátky do Izaiáše, tak co vlastně Izaiáš viděl? Izaiáš 6. kapitola: *„Léta, kteréhož umřel král Uziáš, viděl jsem Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém, a podolek jeho naplňoval chrám. Serafínové stáli nad ním. Šest křídel měl každý z nich: dvěma zakrýval tvář svou, a dvěma přikrýval nohy své, a dvěma létal. A volal jeden k druhému, říkáje: Svátý, svátý, svátý Hospodin zástupů, plná jest všechna země slávy jeho.“* Slávu jeho. *„To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho a mluvil o něm.“* Izaiáš viděl slávu jediného, Hospodina. Tam nikdo jiný nebyl. Žádnou jinou slávu neviděl. Čteme dál. V kontextu té 6. kapitoly se píše: *„Dotekl se úst mých...“* a tak dále, *„odešla nepravost tvá...“* *„Koho pošli?...“* *„Pošli mne. On pak řekl: Jdi, a rci lidu tomu: Slyšte slyšíce, a nerozumějte, a hleďte hledíce, a nepoznávejte. Zatvrd' srdce lidu toho, a uši jeho zacpej, a oči jeho zavři, aby neviděl očima svýma, a ušima svýma neslyšel, a srdcem svým nerozuměl, a neobrátil se, a nebyl uzdraven.“* Právě tento verš cituje Jan ve 12. kapitole. *„Zatvrd' srdce tohoto lidu, pověděl Izaiáš, když viděl Jeho slávu.“* V tomto kontextu tedy, čí slávu viděl? Slávu Hospodina. Takových veršů je v Novém zákoně spousta, jen si jich nevšímáme. Je jich tam opravdu hodně. Například Jan 19:37: *„A opět jiné Písmo dí: Uzříť, v koho jsou bodli.“* Je to citace ze Zachariáše 12:9-10: *„Nebo stane se v ten den, že shledám všechny národy, kteříž přitáhnou proti Jeruzalému, abych je zahladil. A vyleji na dům Davidův a na obyvatele Jeruzalémské Ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke mně, kteréhož jsou bodli, a kvíliti budou nad ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakati budou nad ním, jako hořce plačí nad prvorozeným.“* – *„I obrátí zřetel ke mně, kteréhož jsou bodli.“* V kontextu, který tam je, je zjevné, že mluví Hospodin sám o sobě. Jak je možné, že apoštolové neustále, jedna citace za druhou, věci, které Hospodin řekl o sobě, vztáhli na Ježíše? Protože pochopili.



Pochopili, že v osobě Ježíše Krista k nim přišel nejenom člověk, ale Hospodin sám. V Něm přišel Hospodin. A když apoštol Jan v 1. kapitole říká: „Přišel do svého vlastního,“ tak to myslel doslova. Ježíš přišel do svého vlastního. Byl to Jeho vlastní lid. Tento jediný verš by stačil, aby člověku ukázal, že Ježíš Kristus byl Hospodin Starého zákona, Hospodin, který měl svůj lid Izrael. Přišel do svého vlastního lidu a Jeho vlastní Ho nepoznali a nepřijali. Celou tu dobu s nimi byl.

Podobných veršů je tady víc, já je jenom přečtu. Efezským 4:8: „...*Vstoupiv na výsost, ...dal dary lidem.*“ Opět mluví o Hospodinu. První Petrova 2:6-7: „...*Aj, zakládámť na Sionu kámen úhelný, ... kámen úrazu, a skála pohoršení.*“ Hospodin je kámen úrazu a skála pohoršení. Židům 1:10 a následující. „*A ty, Pane, na počátku založil jsi zemi...*“ Mluví se o Hospodinu. Matouš 21:16: „...*z úst nemluvnátek... dokonal jsi chválu?*“ Mluví se o Hospodinu, Hospodin vzal chválu z úst nemluvnátek. Podívejte se zpátky do Starého zákona a uvidíte, že se neustále mluví o Hospodinu. Římanům 14:10: „...*všickni staneme před stolicí Kristovou.*“ To je citace ze Starého zákona, jen je tam nahrazeno Hospodin – Kristus. Matouš 27:9: „...*třidceti stříbrných, mzdu ceněného, kterýž šacován byl od synů Izraelských.*“ Mluví se o Hospodinu, že byl prodán za třicet stříbrných. Skutečně, ta citace je o Hospodinu. Hospodin sám o sobě říká, že byl prodán za třicet stříbrných. To jsou verše, které jsem našel, které asi nejvíce nebo nejvýrazněji ukazují na skutečnost, že apoštolové znovu a znovu citovali verše, které mluvili o Hospodinu, a oni je vztahovali na Ježíše. Jako kdyby mezi tím vůbec neviděli rozdíl. A asi neviděli. Nezapomeňme na to, že Ježíš jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmům. Tudíž oni Ho tam byli schopni vidět.

Další věc, kterou bych chtěl zmínit, je anděl Hospodinův. Víte, že těch veršů je spousta. Minule jsem je citoval a nechci se do toho dostávat, protože na to není teď příliš času, ale přečtu nejdřív několik veršů z Ezechiela z 1. kapitoly. Verš 26 až 28: „*Svrchu pak na obloze, kteráž byla nad hlavou jejich – víte, že se tady mluví o Hospodinově slávě – bylo podobenství trůnu, na pohledění jako kámen zafirový, a nad podobenstvím trůnu na něm svrchu, na pohledění jako tvárnost člověka. I viděl jsem na pohledění jako velmi prudkou světlost, a u vnitřku jejím vůkol na pohledění jako oheň, od bedr jeho vzhůru; od bedr pak jeho dolů viděl jsem na pohledění jako oheň, a blesk vůkol něho. Na pohledění jako duha, kteráž bývá na oblaci v čas deště, takový na pohledění byl blesk vůkol. To bylo vidění podobenství slávy Hospodinovy. Kteréžto viděv,*

*padl jsem na tvář svou, a slyšel jsem hlas mluvícího.*“ Chtěl bych, abyste si teď ponechali v mysli tento obraz. Obraz, kdy Ezechiel viděl Hospodinovu slávu a viděl na trůnu podobenství nebo tvárnost člověka.

V Janovi 1:18, 1. Timoteovi 1:17 nebo 6:16 se píše, že Boha nikdy nikdo neviděl. A to je to, s čím bych chtěl začít. Bible jasně a neomylně říká, že Boha není možné vidět. Za první Ho není možné vidět, protože je Duch. A za druhé Ho není možné vidět, protože člověk by to nepřežil. Boha nikdy nikdo neviděl, a přesto opakovaně lidé ve Starém zákoně vyznávali, že viděli Boha. Viděli Hospodina. Zaprvé Ho viděli v osobě anděla Hospodinova. Ačkoli se píše, že to byl anděl Hospodinův, sám o sobě říká, že je Hospodin. Je to v mnoha verších. Např. Jákob zápasil s Bohem (Gen 32) nebo čteme, že k Abrahamovi přišli tři muži a pak dva andělé odešli do Sodomy a Abraham byl stále před Hospodinem. (Gen 18) Říkáte si: To znamená, že jeden tam zůstal a Abraham ho viděl jako muže – ale říká se, že zůstal před Hospodinem. Takže muž, kterého viděl, byl Hospodin. Jedna a jedna jsou dvě. Dva andělé odešli do Sodomy a Gomory. Abraham s tím mužem mluví jako s Hospodinem a On mu říká, že mu dá syna, že Sára počne. To je ten příběh, jak se Sára smála, znáte ho. Je i mnoho jiných veršů, jako např. o tom, že se Hospodin procházel při větru denním. (Gen 3:8) Ta slova mají význam. Už jste viděli ducha, jak se prochází? Duch se neprochází, nemá nohy. Jinými slovy, když se řekne, že se někdo procházel, tak Židé moc dobře vytušili, že byl vidět. Kdo se tam tedy procházel? Víte, co myslím, o čem mluvím? To slovo *procházel* má význam. A proto v překladech do armamejštiny uvedli, že *Slovo Hospodinovo* se procházelo. Protože Boha přece není možné vidět – to oni moc dobře věděli.

A teď si vezměte další věci: píše se, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu, k obrazu Hospodina. A dokonce se to píše takovými zvláštními termíny. Pro slovo *Bůh* existuje v hebrejštině několik výrazů. Nejstarší pisatelé Starého zákona používali slovo *Elohim*, což znamená Bůh, ale v množném čísle. Dneska je spousta teologů, kteří vám řeknou, že to je plural majesticus. Jako když se řekne: My král první. Králové to občas používali a říkali tomu plurál majesticus. Tak se to dá chápat na některých místech. Například první verš, kde je slovo Bůh, Genesis 1:1: „*Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.*“ Stojí tady, že Elohim stvořil nebe a zemi. Elohim je množné číslo, ale stvořil je jednotné číslo. Tak tady by se dalo chápat, jako že to je ten plurál majesticus, jak oni říkají. Ovšem jsou i jiné verše, kde se to takhle chápat nedá. Genesis 1:26: „*Řekl opět*

*Bůh (Elohim): Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho.*“ Genesis 3:22: „*Tedy řekl Hospodin Bůh (Jahve Elohim): Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás...*“ Tady je v množném čísle i podstatné jméno – Elohim i zájmeno – my. Jednou jsem pročítal učební text nějaké církve a oni to vykládají tak, že když Bůh řekl: „Učiňme člověka k našemu obrazu,“ znamená to, že se jako radil s anděly, jako by říkal: „Pojďme, učiňme člověka.“ Problém je ale v tom, že člověk nebyl stvořen k obrazu andělů, ale k obrazu Božímu. Takže Hospodin nemohl říci „k našemu obrazu“, a myslet tím anděly. Hospodin přece řekl: „Učiňme člověka k našemu obrazu.“

A víte, že to Bůh myslel úplně doslovně? To není řečeno jenom obrazně. To neznamená, že jste pouze duchovně jako Bůh. Určitě jste, ale nejenom. Je to tajemství. Pamatujete, co je napsáno v 1. kapitole Ezechiela. Ten, kdo seděl na trůnu, byl Hospodin. Nebyl to člověk, ale měl tvárnost, podobu člověka. Hospodin měl podobu člověka a podle té podoby stvořil člověka. Z Písma ale víme, že Boha není možné vidět. Alespoň ne Boha Otce. A proto ten, kdo seděl na tom trůnu, byl Hospodin – Kristus, Logos, a podle Jeho obrazu jsme byli stvořeni. Člověk byl stvořen podle obrazu Krista. Protože On jediný má nějakou podobu. Má ruce a nohy a hlavu... Není úžasná myšlenka, že Bůh vypadá jako vy?

Veršů, kde je použito slovo Elohim je víc. Například Genesis 11:7: „*Protož sstúpme a změťme tam jazyk jejich...*“ – Babylonská věž. Genesis 20:13: „*Když pak vyvedl mne Bůh (vyvedli mne Bohové) z domu otce mého, abych pohostinu bydlil...*“ Genesis 35:7: „*I vzdělal tu oltář, a nazval to místo Bůh silný Bethel; nebo tu se mu byl zjevil Bůh (byli zjevíli Bohové), když utíkal před bratrem svým.*“ Jozue 24:19: „*Nebudete moci sloužiti Hospodinu, nebo Bůh svatý jest (Bohové svatí jsou), Bůh silný horlivý jest, nesnese nepravostí vašich a hříchů vašich.*“ A tak dále, je toho tady víc. Takže to byl Elohim.

Teď se dostáváme k otázce, kterou měl bratr. Když byl Ježíš na zemi – víme, nebo jsme se právě teď dověděli, že Ježíš Kristus je Hospodin Starého zákona – tak kdo zůstal v nebi? Ježíš Jej nazýval svým Otcem. Když čtete pozorně, tak zjistíte, že i Židé nazývali Boha Otcem. Řekli: „Otče náš, který jsi v nebesích,“ – to klidně řekli. Neměli s tím žádný problém. Jenže Ježíš byl jediný, kdo řekl: „Otče můj.“ Jediný. Žádný jiný člověk před ním neřekl: „Otče můj.“ Pamatujete si, jak Židy rozzlobilo, že nejen porušoval sobotu, ale ještě nazýval Boha **svým**

Otcem?<sup>3</sup> Všichni Židé říkali: „Otče náš,“ ale On Ho nazýval **svým** Otcem. To si nikdo nedovolil. Jinými slovy, Ježíš musel být nějakým mimořádným, zvláštním způsobem synem Božím. Protože Židé se považovali za syny Boží obecně – množné číslo. Ale Ježíš řekl, že Bůh je Jeho Otec. A to je něco, kde Židé vytušili, že překračuje svoje meze, a nebo je skutečně tím, kým říká – Synem Božím. Takže pokud byl Ježíš Hospodin a nazýval Boha Hospodina, který tam zůstal, svým vlastním Otcem, jak to tedy vlastně je? Kdo je Hospodin, a kdo není? Pamatujete si, jak se píše o Sodomě a Gomoře? Tam je takový zajímavý verš: „*I Hospodin dštil na Sodomu a Gomoru oheň z nebe od Hospodina z nebe.*“ (Gen 19:24) To jsou verše, ze kterých Židé asi nespali, řekl bych. Kolik je tedy Hospodinů? Minimálně dva. Jeden v nebi a jeden na zemi. Je Hospodin Otec, Hospodin Syn, Hospodin Duch svatý. Řekněme to přímo, protože už dneska trochu víme, že existuje něco jako trojice.

Chtěl bych vás přesunout zpátky k Ezechielovi do první kapitoly, kde se mluví o Hospodinově slávě. Tam se mluví o tom, že byl někdo, kdo seděl na trůnu a vypadal jako člověk. Věřte mi, že kdybyste tuto slávu viděli v době, kdy Ježíš byl na zemi, tak by na tom trůnu nikdo nebyl, protože sestoupil na zem. On je totiž jediný z té trojice, který může být viděn lidským okem. Má tvar. Má tvárnost. Vypadá jako člověk. Byl to ten, který seděl na trůnu Hospodinovy slávy, která tam byla. A On sestoupil z toho trůnu a stal se semínkem. Malým semínkem, které bylo vloženo do Marie. Tím nejmenším semínkem, které si umíte představit. Byl vložený do Marie a narodil se jako Ježíš Kristus. Jenže ve chvíli, kdy toto udělal, tak se stalo něco, co je tajemstvím pro všechny národy, pro Řeky, pro Židy. Tajemství, které, zdá se, nikdy nikdo nepochopil. Byl Ježíš Bohem v tu dobu, když byl na zemi?

Rád bych přečetl některé verše, které se toho týkají. První verš, který se toho asi nejvíc týká, je ve Filipenským v 2. kapitole. Občas to tady čtu trochu upravené, protože naše překlady bohužel nejsou přesné. Filipenským 2:5-8: „Neboť ať je takové přemýšlení ve vás, jaké bylo i v Kristu Ježíši, který jsa ve způsobu Boha, nevážil za loupež to bytí rovné Bohu, ale sám sebe vyprázdnil (nebo zmařil), vzav způsob otroka, stav se v podobnosti lidí a vzezřením byl nalezen jako člověk, ponížil se, stav se poslušným až do smrti, a to do smrti kříže.“ V podstatě se chci zaměřit na

---

<sup>3</sup> Jan 5:17-18 – „Ježíš pak odpověděl jim: Otec můj až dosavad dělá, i jáť dělám. Tedy Židé ještě víc proto hledali ho zamordovati, že by netoliko rušil sobotu, ale že Otce svého pravil býti Boha, rovného se čině Bohu.“

toto slovo – vyprázdnil nebo zmařil sám sebe. Celé dějiny křesťanství se zabývají tímto slovem, co znamená.

Nejdříve si potřebujeme něco ujasnit. Zaprvé, když bylo o Ježíši řečeno, že přišel do svého vlastního, ukazuje nám to, že On byl Hospodin Starého zákona, kterému patřil lid Izrael. Když říkám Hospodin, mám na mysli jeho osobní jméno. Víte, že Bůh má mnoho jmen, která nám Ho ukazují z různých úhlů. Ale zdá se, že Hospodin, JHVH, bylo jeho osobní jméno. Tak jako já se jmenuji Jirka, tak On se jmenoval Hospodin. Co se však týče přirozenosti, nebo druhu, já jsem člověk a On je Bůh. Být Bohem znamená mít tyto tři atributy – všemohoucí, všudypřítomný a vševedoucí. Bez toho Bůh není Bohem, alespoň ne v tom filozofickém smyslu.

Takže tento Hospodin sestoupil z nebe a stal se člověkem, zemřel, byl pohřben, vstal z mrtvých a vstoupil zpět do nebe. Byla to taková cesta. Přišel od Otce a nyní se vrací zpět k Otci. (Jan 16:28) A teď mi řekněte: Ve které fázi na té cestě přestal být Hospodinem? Nikde. Správně. Byl to pořád ten stejný Hospodin, ta stejná osoba, pouze během té cesty několikrát změnila formu. Ale pokud se zeptám, jestli na té cestě někde přestal být Bohem, je to úplně jiná otázka.

Takže, byl Ježíš všemohoucí, všudypřítomný a vševedoucí v době, kdy byl na zemi? Ne. To je poměrně důležité si uvědomit. My si to někdy neuvědomujeme. Ježíš například nevěděl, kdy se uskuteční Jeho příchod na zem. Říká, že to neví ani On, ani andělé, pouze Otec. (Mk 13:32) Za druhé žena v zástupu, která se Ho dotkla. Znáte příběh o té ženě s krvotokem, která se Ho dotkla? (Luk 8:43-48) Ježíš se obrátil: „Kdo se mě dotkl?“ On to nevěděl. Věděl jenom, že z Něho vyšla moc, ale nevěděl, kdo se Ho dotkl. Byl Ježíš všudypřítomný? Někteří říkají, že ano, protože viděl Natanaela pod fíkem. (Jan 1:48-51) Ale když vám Bůh dá vizi, tak to můžete vědět taky, a nedělá to z vás Boha. Bůh Mu to prostě zjevil, proto se o Něk říká, že byl prorok. Byl Ježíš všemohoucí? Nebyl. Nemohl udělat všechny věci, neměl veškerou moc. Jistě nemohl hýbat vesmírem, planetami atd. Bůh zná všechny věci. Když vezmu Soňu za příklad: Bůh ví, kolik má vlasů na hlavě. Bůh ví o každé buňce jejího těla najednou a všechny je vidí zvenku i zevnitř najednou a vidí je v každém čase jejího života od začátku do konce. A prosím mluvím jenom o Soně! A On to dokonale ví o všech nás, o celém vesmíru, o celém čase a tak dále. To vše se prostě nevejde do jedné lidské mysli. Do našeho lidského

mozku se to nevejde, ani do Ježíšova mozku se to nevešlo, protože Ježíš se stal člověkem.

Takže na tu dobu, co tady Ježíš byl, se Ježíš vyprázdnil. On se skutečně vzdal všech těchto třech božských atributů. Neměl je. A byl naprosto, ale naprosto závislý na Otci. Byl závislý na tom, co Mu Otec zjevil, co Mu řekl. Nevěděl, kam jde. Procházel zemí pohanů a nevěděl, co tam bude dělat. Potkal se tam se Syroféničankou a ta ho prosila: „Uzdrav moji dceru.“ (Mat 15:22-28) A On jí říká, že ne, že přišel, aby dal zdraví Izraeli. A ona řekla: „Dobře, ale tak se aspoň najím z drobtů, které padají z toho stolu.“ A Ježíš jí řekl: „Veliká je tvoje víra, ženo. Jdi, tvá dcera je uzdravena.“ Jinými slovy, Ježíš ani nevěděl, že Ho tam Bůh poslal kvůli ní. Po cestě to pochopil. Uviděl Boha.

Ježíš nedělal nic, než co viděl dělat Otce. Měl v tomto úplně stejnou pozici, jakou máme my, byl naprosto závislý na Bohu a moc dobře to věděl. Co mu Bůh nezjevil, to nevěděl. Říkal: „Pracuji, protože můj Otec pracuje.“ (Jan 5:17) Viděl Otce pracovat, a proto byl schopen pracovat. Jinými slovy, Ježíš se vzdal těch třech Božských atributů. Ale co řekl potom? Řekl: „Otče, oslav mě tou slávou, kterou jsem u Tebe měl dřív, než byl svět.“ (Jan 17:5) A to je přesně ono. Ježíš se vzdal té slávy, té obrovské Boží stvořitelské moci, té energie, která byla v Bohu. Slávy, která v Bohu byla, slávy, skrz kterou stvořil svět, se vzdal, aby ji potom znovu přijal zpátky po svém vzkříšení. Dokonce nejenom to. Dokonce řekl: „Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim.“ (Jan 17:22) Tu obrovskou slávu, kterou Bůh stvořil svět, dal Ježíš nám, když zvítězíme. Domyslete si to do konce, do důsledku. Takže Ježíš skutečně na tu dobu přestal být Bohem v našem filozofickém slova smyslu. Ovšem, jak jsem říkal předtím, Hospodin je pořád Hospodin. Byl to pořád On. A proto je vlastně otázka, jestli je Ježíš Bůh, nebo není, špatně položená. Proto na tu otázku nikdo nemůže dát odpověď.

Správná otázka je, jestli je Ježíš Hospodin. Odpověď je ano. On je Hospodin Starého zákona. Rád bych se teď vrátil, a to je poslední věc, kterou bych chtěl říct, ke slovu *kristus*. Protože my si někdy neuvědomujeme, co toto slovo znamená. Slovo *kristus* je přepis řeckého *christos*, což znamená *pomazaný*. Hebrejsky se pomazaný řekne *mašija*, počestěno *mesiáš*. Když v Septuagintě chtěli přeložit slovo *mesiáš*, tak ho přeložili jako *christos*, protože *christos* řecky také znamená *pomazaný*. V češtině to z neznámého důvodu nechali nepřeložené, takže my dneska nevíme, že

kristus znamená pomazaný. Takových slov je víc. A toto je jedno z nich. Správně by tam mělo být pomazaný. Mesiáš i Kristus znamenají Pomazaný.

Všichni víme, že ve Starém zákoně byli pomazaní pouze tři druhy lidí – králové, kněží a proroci. Být pomazán v podstatě znamenalo být ustanoven do nějakého úřadu nebo k nějakému úkolu. Pomazání se dělalo tak, že se na hlavu toho člověka vylil vzácný olej. Takže například král David byl ustanoven za krále pomazáním a stal se kristem. Král David byl kristus. Kristus byl původně velmi obecný termín. Velekněz Aron byl kristus, prorok Jeremiáš byl kristus, král Saul byl kristus a dokonce pohanský král Cyros byl kristus. (Iz 45:1)

Teď se vraťme do Nového zákona. O Ježíši Kristu víme, že byl i král i prorok i kněz. Ve své osobě měl všechny tyto tři úřady, neboť Ho pomazal Hospodin, jak se píše v Izaiáši v 61. kapitole. Takže Ježíš byl Kristus. Ježíš je Kristus. Ve Starém zákoně mohli být pomazaní Duchem Božím pouze králové, proroci a kněží. Ovšem v Joelovi se píše něco zajímavého. Joel 2:28-29: *„I stane se potom, že vyleji Ducha svého na všelike tělo, a budou prorokovati synové vaši i dcery vaše; starci vaši sny mívati budou, mládenci vaši vidění vídati budou. Nýbrž i na služebníky a na služebnice v těch dnech vyleji Ducha svého.“* To je úžasné. To je naplnění snu, který měl Mojžíš – *„Ó, kdyby všichni prorokovali, ne jenom těch sedmdesát starších.“* (Num 11:29) Takže *„vyleji Ducha svého na všelike tělo“* se myslí na všeliký Izrael, nemyslí se tím svět. To je omyl, to je falešný výklad, který dneska mnohde uslyšíte. Na všelike tělo se vždycky myslí na Tělo Kristovo nebo na Tělo Izraele, což je pořád to samé. To znamená, že celý Izrael bude prorokovat, vaši synové i vaše dcery; starci budou mívati vidění. Tím, že jim Bůh dá svého Ducha, tak co vlastně udělá? Pomaže je svým Duchem. Udělá z nich pomazané. A to je přesně to, co se potom píše ve 2. Korintským 1:21: *„Ten pak, kterýž potvrzuje nás s vámi v Kristu, a kterýž pomazal nás, Bůh jest.“* První Janova 2:20: *„Vy pak máte pomazání od Svatého, a znáte všecko.“*

Za prvé ten, kdo byl pomazán, byl pomazán k nějakému úkolu, do nějakého úřadu. K úřadu krále, proroka nebo kněze. A co se píše ve Zjevení v 1. kapitole? Ten, který nás učinil králi a kněžími. (Zj 1:6) Apoštol Petr říká, že my jsme královské kněžstvo. (1Pt 2:9) A to je přesně to, co z nás udělal Duch Boží. Tím, že nás pomazal Bůh svým Duchem, tak nás udělal pomazané – ale pozor, k nějakému úkolu. Slovo pomazat je jenom jiné slovo pro ustanovit skrze vylití oleje. Ustanovit do nějakého úkolu,

úřadu. Bůh z nás ze všech chce mít krále, kněží a proroky. A proto nám dal svého Ducha. Tím nás pomazal a ustanovil, abychom mohli tento úkol přijmout a dorůst do něj. Proto se vlastně píše ve Zjevení, že nás učinil krále a kněží. Stejně tak jako Kristus byl král, velekněz a prorok.

Takže ať se vám to líbí, nebo ne, tak jste kristové. Kdybych to řekl bez kontextu toho, co jsem řekl, tak by někdo mohl říct, že se rouhám. Ovšem, když pochopím správně to slovo, tak můžu s čistým svědomím říct: Jste kristové, pokud máte Božího Ducha a pokud jste byli pokřtěni Božím Duchem. Byli jste pomazáni k tomu, abyste byli králové, kněží a proroci pro Boha. A to je docela zodpovědnost. Když tady bratr Martin na začátku říkal, že máme být dochvilní – v češtině existuje jedno přísloví, že dochvilnost je ctností králů. Vždycky, když jsem chodil na shromáždění, tak jsem si opakoval, že jednou bych měl být král, tak bych měl být dochvilný. Klade to na nás určitou zodpovědnost a ukazuje nám to cíl, ke kterému nás Bůh chce dovést – abychom všichni byli kristové. Je jeden verš, který lidé poměrně rádi přehlížejí, a je to Kolossenským 3:10-11. A tím bych skončil: „*A oblékli toho nového, obnovujícího se k známosti, podle obrazu toho, jenž jej stvořil, kdežto není Řek a Žid, obřízka a neobřízka, cizozemec a Scýta, služebník a svobodný, ale všecko a ve všech Kristus.*“ Když to rozvedu, tak se tu píše, že vy všichni, kteří mě tu posloucháte a kteří jste pomazáni Duchem svatým, jste kristus. Takže když vám někdo bude říkat, že nejste kristové, tak mu řekněte, že jste pomazaní. Že vás Bůh pomazal, abyste byli pomazaní Hospodinovi na tomto světě, ustanovení Bohem za krále, kněží a proroky. Amen.